



1A ETAPA: “FUTURISTA”

(1916-1924)

- Testimoniatge de les noves tendències europees: internacionalment és molt més trencador.
- També cubisme o dadaisme.
- A Catalunya, actitud combativa però no agressiva.
- Figura internacional: Filippo Marinetti.
- Figura nacional: [Salvat-Papasseit \(1894-1924\)](#).

PLANOL

a J.-M. de Sucre

MONT AVENTI

D
E
C
A
D
E
N
C
I
A

ESGLESIES

XALETS

ARISTOCRACIA VICI
IRONIA EN EL CRIM

S
U
B
U
R
B
I
S

HOSPITAL

RAMERES POBRES
LA GALERA
HONRADESA FAM

El sol ho encen tot
— Però no ho consum

COLUMNA VERTEBRAL : SAGETA DE FOC

al meu germà

LLUITA × BELLES GESTES I ACCIONS Eterna espiral vers l'Infinit.

VOLUNTAT × UN DESIG BOIG DE CORRER: i córrer sempre als cims, així com fuig la cérvola.

Un jaç arran de la carretera
per als vells i els qui cauen.
— NO HI VOLGUEU SABER RES
Si acàs, que ells mateixos s'aixequin.

Hi ha un HOME a la presó,
dels qui avançaven:
JUNTEU-VOS,
treieu-li l'embaràs que li oprimeix les mans.
PERQUÈ FACI CAMÍ.

Al desencoratjat no l'atieu.
Ni al fanàtic absurd.
Deixeu-los barallar
Que es destorbin a ells sols.

Experiència,
moral,
sistemes de govern,
sistemes filosòfics,
religions:

Sofismes els sofismes per als qui només veuen amb els ulls del cervell.

Més... si cal governar i dirigir,
agafeu una tralla.
Us estimaran més i àdhuc obeira.
— NO VOLGUEU GOVERNAR.

Amunt! Amunt! Encara més...
A on anem? No és bo preocupar-se'n

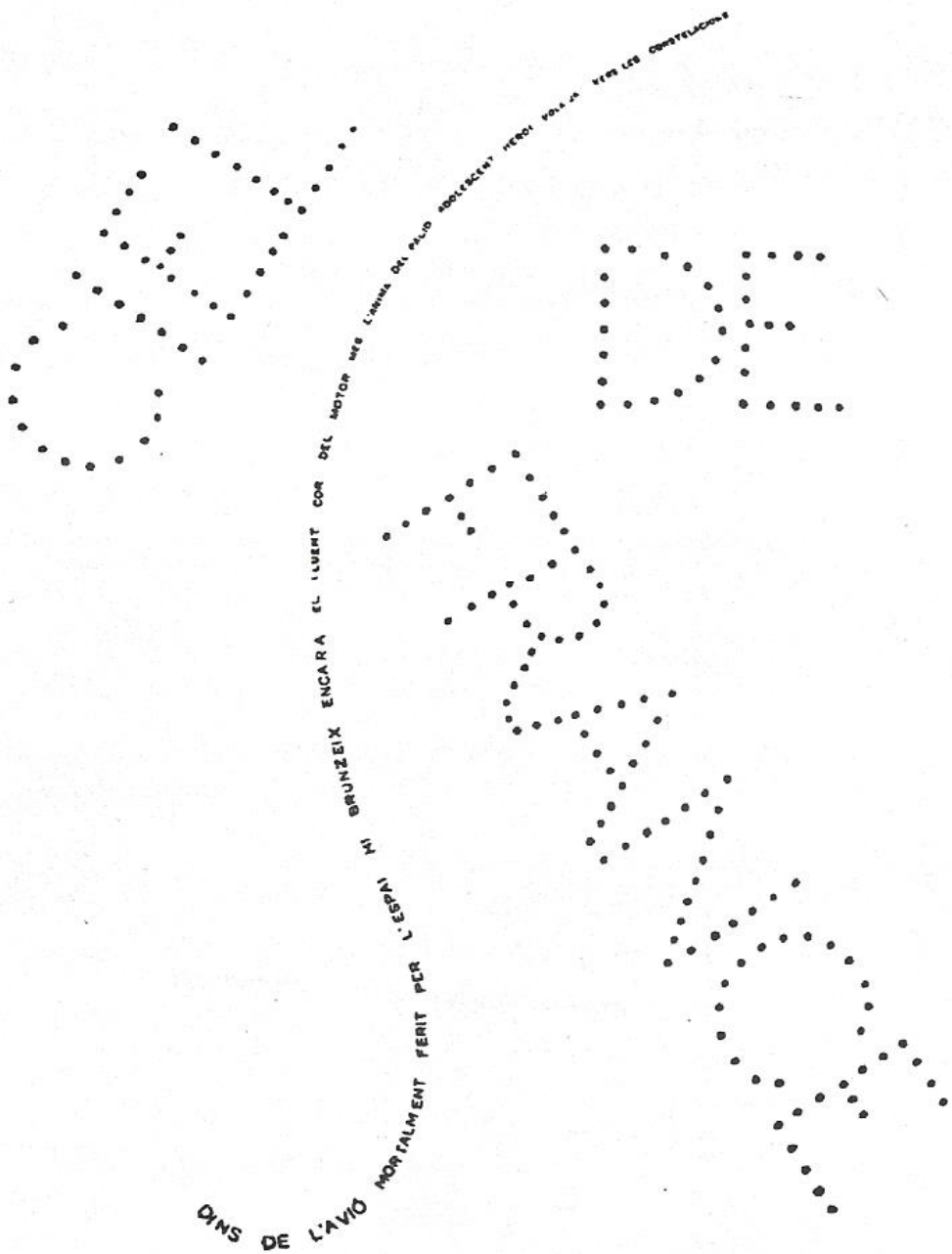
Suara ha sortit del niu un oronell.
— AIXÒ JA ÉS UN CAMÍ.

SEMPRE AMUNT!!

JOAN SALVAT- PAPASSEIT: POETA AVANTGUARDISTA



Poemes en ondes hertzianes (1919)



ÒRGANS DE DIFUSIÓ

REVISTES

- [*Troços/Trossos*](#) (1916-1918, 5 números). Josep Maria Junoy, J.V. Foix.
- [*Un enemic del poble. Fulla de subversió espiritual*](#) (1917). Joan Salvat-Papasseit
- [*Arc-Voltaic*](#) (1918). Joan Salvat-Papasseit, Miró.
- *Proa* (1921). Joan Salvat-Papasseit, "postavantguardisme".

MANIFESTOS

- 1920. *Contra els poetes amb minúscula. Primer manifest català futurista* (Salvat-Papasseit).
- 1922. *Segon manifest futurista Català: Contra l'extensió del Tifisme en Literatura* (Sebastià Sánchez-Juan)



2A ETAPA: SURREALISTA

(1924-ca.1930)

- Les figures internacionals més importants són catalanes: Dalí, Miró.
- Primera gran influència: manifest surrealista d'André Breton (1924) → La importància del SUBCONSCIENT.
- Tècniques: escriptura automàtica.
- Auge: 1927, 1929



El gran masturbador. Salvador Dalí (1929)



El carnaval de l'arlequí. Joan Miró (1924)

ÒRGANS DE DIFUSIÓ

REVISTES

- [*L'amic de les arts*](#) (especialment a partir de 1928)
- *Fulls Grocs* (1928)
- [*Helix*](#) (1929). Joan Ramon Masoliver.

MANIFESTOS

- 1928. *Manifest groc* (Salvador Dalí, Sebastià Gasch i Lluís Montanyà).





EL FINAL DE LES AVANTGUARDES

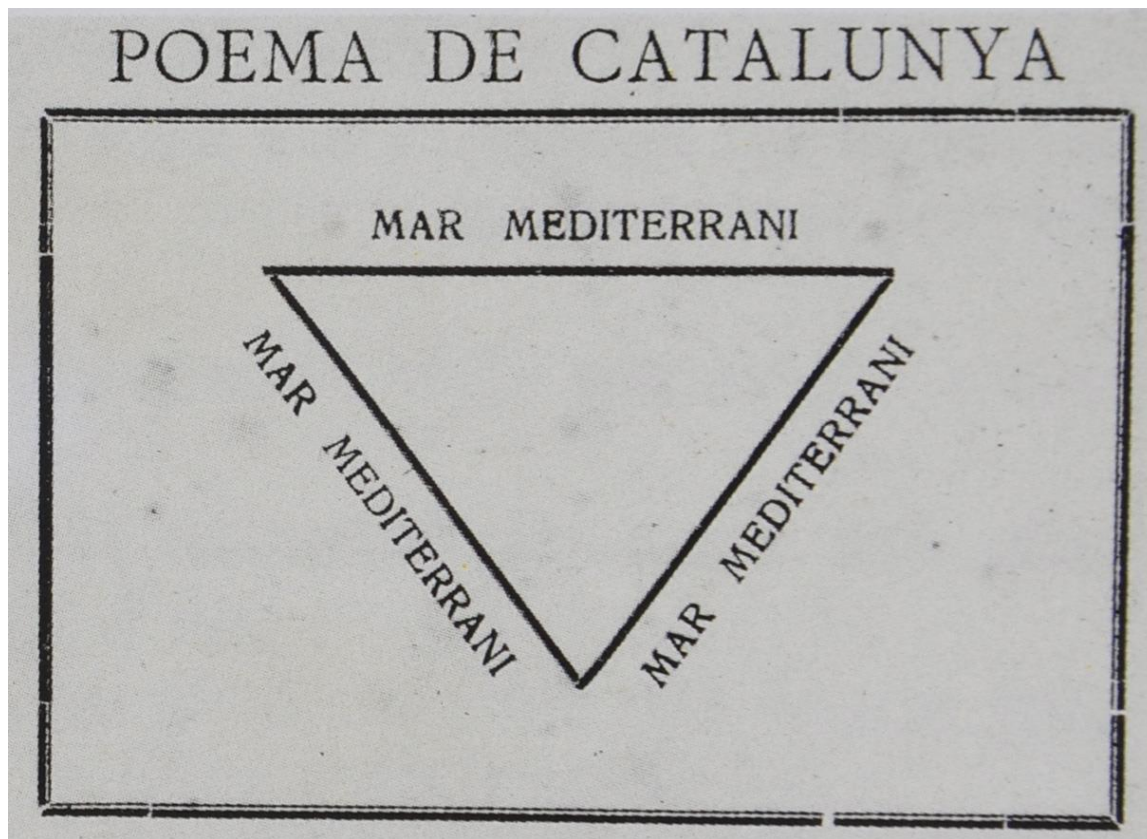
- Proclamació de la Segona República
 - literatura més "culturalista"
 - retorn l'*establishment*.
- **J.V. Foix** queda com a última figura del moviment, a l'any 34 és l'últim dels avantguardistes catalans.



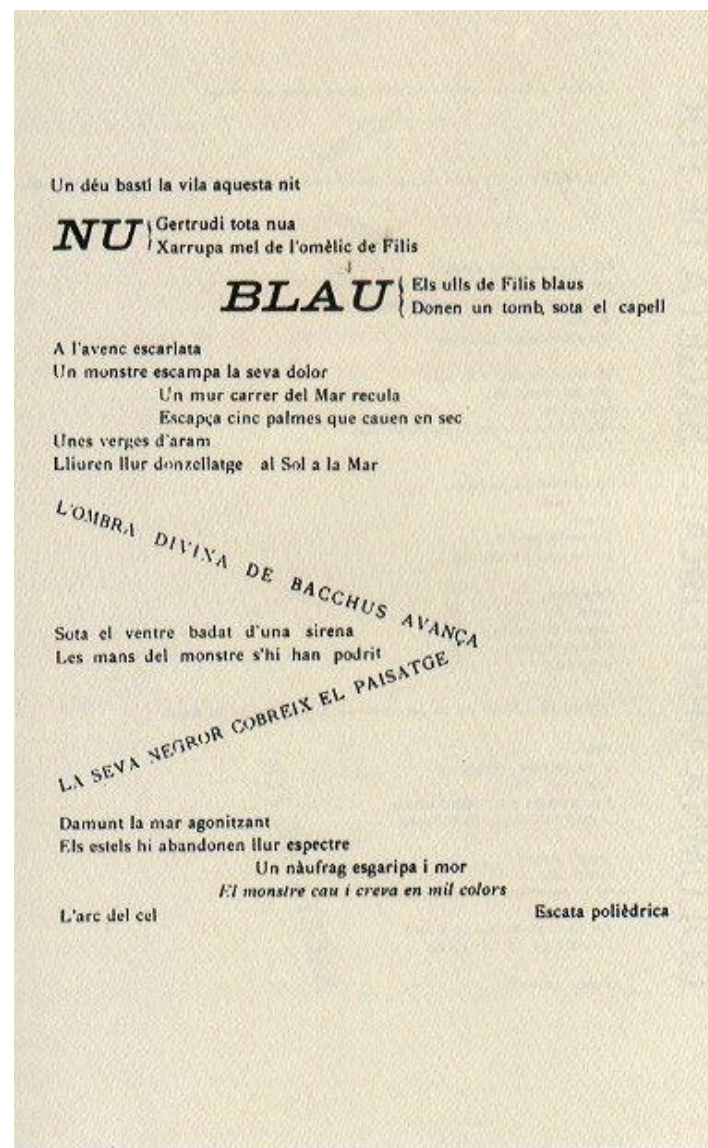
A MÉS: JV FOIX I L'AVANTGUARDISME

Barcelona, 1893-1987

- És JV Foix realment un poeta avantguardista?
- S'autoanomenava "investigador en poesia", és un *experimentador*.
- Segurament només les seves primeres obres es podrien etiquetar com a "avantguardistes" (?).
- Importància de la tradició, ús acurat de la llengua.
- Autor de **proses poètiques**: diaris, poemes en prosa .



Aparegut a *La cònsola* (1920)



Com el pilot que força els governalls
Quan ix del Prat, i per salvar un pollanc
Arrisca, incert, el vol, i en tòrcer un branc
Tem pel país, ell que menysprea els falls;
Com en mar gros i fosc cerca els tremalls
El vigorós i pescaire, i pel barranc,
Febrós i nu, desafia el calanc
I salva aquells i encara aferma els ralls,
Entre la gent o en l'estudi reclòs,
En nit d'esglai o en verdejant solà,
Per tots delesc, i sense planys i plors
Jo salt barranc i branca, torrent i clos,
I al bo i al mal em don i allarg la mà:
No tem la mort si a d'altri calen flors.

De Sol i de dol (1947)



Homenatge a Blériot (1914), de Robert Delaunay. [FONT: Fundació Foix]

He malferit en duel el teu amant. Però perquè duus el vestit carmesí, te'n rius. I perquè, amb la teva perfídia, has substituït l'amant pel tramoïsta. Jo puniria la teva malfeta si el perruquer no hagués estat el teu còmplice en desfigurar-me grotescament la faç. Un altre bell matí, però, em venjaré. El sostre ni serà, com ara, tan i tan baix ni hi haurà pintats, com ara, tants d'ocells morts.



Aixequen ben alts els murs del meu carrer. Tan alts que, en ésser nit, no hi entri ni la remor de les fontanes ni el xiscle agònic de les locomotrius. Feu que el meu carrer tingui totjust l'amplada de la meva passa. No feu

obertures als murs i arrieu del cim de les torratxes tantes de banderes i de gallardets. Doneu-me només el goig que, a trenc d'alba, del pas de l'ombra de la meva amada a mitja nit en resti el testimoni d'una flor vermella marcint-se en la penombra, o d'una sabata esberlada flotant damunt un toll.



M'assegurava que eren doscents els joves del poble que tenien un cavall negre com el meu. Però vaig espiar, un a un, llurs estables i vaig comprovar el seu engany. Els estables són buits i són buides les cases. Al poble només hi som jo i el meu cavall que errem de nit i de dia pel laberint de les seves ombres. Quant a Gertrudis, és ben morta al fons de l'abisme on la vaig precipitar. ¿O és que tants de milers d'estels que guspiregen en la negror celeste no exalten la joia de la meva solitud?

¡Quants de tombs jo havia dat adés per l'exterior dels murs de la catedral bastida dalt del pujol! Aleshores anaves al temple cada dia, cenyit el front de roses, a prendre notes taquigràfiques del sermó de les Set Paraules. Jo mentrestant, arrossegant mon organell de maneta, cercava, àvid, els aparadors on hi havia exposades les divines sabates de xarol o els meravellosos paraigües, invenció dels homes. M'han dit que havies reprès el vell costum i que tornaves cada dia al temple. Però en anar-me'n-hi avui, el temple havia desaparegut i en son lloc, immensament deserta, hi havia, en vidre policrom, una estàtua del meu cavall, fent escintillar en tènues rosetons els flancs del pujol.



Diuen que estàs gelosa de la gropa de la noia de la lletera. Però he estat a casa seva i